

Јујева династија – део први: Јуј (841-814) и Јоахаз (814-798)г.пХ

Старозаветна историја

Предавања, 14.03.2018.

асс. др Ненад Божовић

Литература

- Д. Милин, *Старозаветна историја*, 152-154.
- Ц. Дрејн, *Увођење у Стари Завет*, 166-168.
- М. Куган, *Оксфордска историја библијског света*, 347-349, 352.

Јујева династија 841-745. г. пХ

- Најдуже владала у историји Израилља, готово читав један век
- Јуј - војни заповедник који је од стране војног естаблишмента (својих сабораца) извикан за цара, помазан од Јелисејевог помоћника за цара
- Придруживање гласника Јују – знак општег незадовољства Амријевом династијом

Хронологија царева Израиља и Јуде од 841. до 687. према 2Цар и Д.Милин,
Старозаветна историја

Јуда

Јоас 825.

Срушен Валов олтар
поправљен Храм

Азаило, опсада Јерусалима, победа

Амасија 796.

Вет-Семес, пораз Амасије

Јоас 798.

Азарија 781.

Јероваам II 783.

Јотам 740.

Израиљ

Јуј 841.

потирање идолопоклонства осим златних телаца

Јоахаз 814.

Јоас 798.

Јероваам II 783.

Захарија 743.

Сиријско царство:

Јелисејева смрт; смрт Азаила

Вен-Адад II

Цар Јуј (841-814. г. пХ) - брутални династички реваншизам

- Двосмислена заповест становницима Самарије: „донесите ми главе синова Ахавових“
- Библијски извори: 2Цар 10 - потпуно истребљење Ахавових наследника и читавог Амријевог дома: „И кад им дође ова књига, узеше синове царева и поклаше, седамдесет људи, и метнувши главе њихове у котарице послаше му у Језраел. А он рече: сложите их у двије гомиле на вратима, нека стоје до сјутра.“
- Јујево обраћање народу: устаде на господара свога, али дом Ахавов други затрше (опште незадовољство народа и ослобођење од саучесништва у затирању Ахавових наследника)
- Истребљење Охозиијине браће која су кренула у посету Ахавовим наследницима
- „А Господ рече Јују: што си добро свршио што је право преда мном, и што си учинио дому Ахавову све што ми је било у срцу, зато ће синови твоји сједјети на пријестолу Израилеву до четвртога кољена.“

Цар Јуј (841-814. г. пХ) - истребљење Валовог култа

- Окупљање Валових свештеника и потпуно истребљење
- Уништење светилишта Валових и његових ликова
- Од Валовог храма прави се јавни нужник
- „Али не отступи Јуј од гријехова Јеровоама сина Наватова, којима наведе на гријех Израиља, од златнијех телаца, који бијаху у Ветиљу и у Дану. У то вријеме поче Господ крњити Израиља, јер их поби Азаило по свијем међама Израиљевим.“

Екскурс – Асирско царство

- Једно од најчешће помињаних царстава и владара у Старом Завету
- Асур или Асир – име области северне Месопотамије, данас тремећа источне Турске, Ирака и Сирије (слика)
- Историја се делу у више епоха: староасирско царство 20-18. в. пХ, средњеасирско царство 14-11. в. пХ, новоасирско царство 10. в. пХ до 612. г. пХ
- Једно од четири највећа царства Старог Истока
- Милитантна идеологија – експанзионистичка политика; главни бог је бог рата - Ашур
- Високо развијен систем државне управе са јаком централистичком управом –високо образовани царски саветници
- Метода присилне депортације новоосвојених народа и застрашивање стравичним масакрима и терором

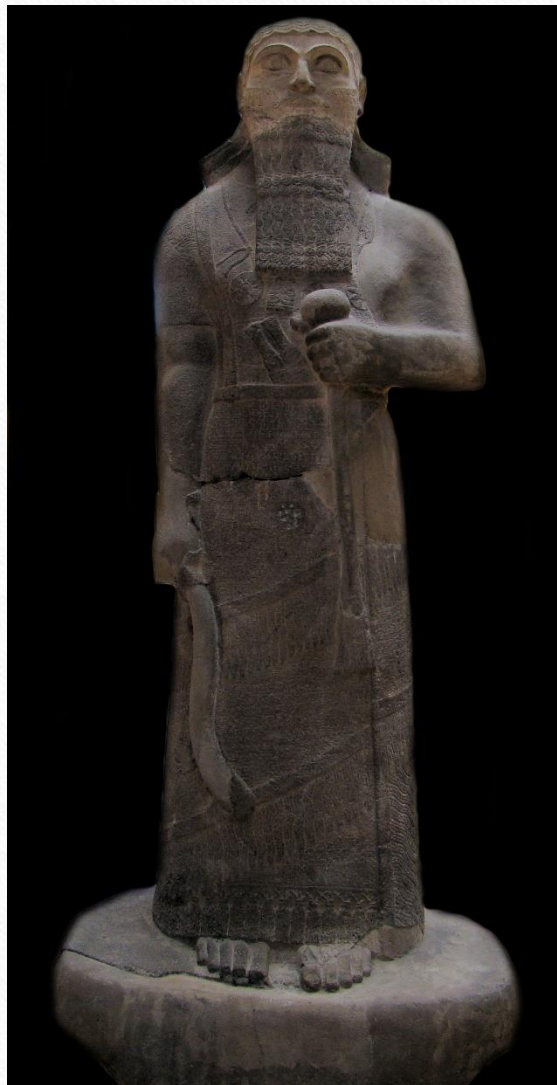

Екскурс - Асирско царство

- Богато писмено наслеђе и педантне хронике, мала креативност, али записивање и чување богатог акадског наслеђа (богате библиотеке)
- Економија царства се базирала на пољопривреди, а улагање у даљи развој није постојало, већ су се државне инвестиције базирале на пљачкању и порезу других народа
- Царство је пропало јер више није било могућности ширења – заузимало је границе тадашњег цивилизованог света – пад Ниниве 612. г. пХ

Статуа цара Салманасара (858-824. г. пХ)
Симболика моћи: дуга и јака брада,
крупне и загледане очи, мач и скиптар

Цар Јуј (841-814. г. пХ)

- Дрејн: „Јуј је политички био релативно беспомоћан. Изгубио је подршку моћног феничанског савезника, а како је убио и цара Јуде, Охозију, изостала је и помоћ јединог могућег савезника из Јерусалима.“
- Експанзија Асирије под Салманасаром III (858-824. г. пХ): први напад одбијен 853. под Ахавом (против Салманасарове војске код Каркора борила се коалиција од 11 народа – Сирија, Израил, Арапске земље, Хамат...); Салманасар извештава о победи и помиње Ахава на својој стели, али се враћа у Ниниву и не наставља кампању
- Друга кампања Салманасара III на запад 841. г. пХ: брижљиво планирање напада, стратешко кретање и опседање, жеља за осветом
- уништење скоро целокупне сиријске територије, али Дамаск није пао – Азаило натеран на вазални однос
- Јуј и Феничани такође прихватају вазалан однос према Асирији; Салманасар водио детаљне белешке о овим догађајима, а сам цар Јуј је насликан на црном обелиску како клечи пред асирским царем

Цар Јуј (841-814. г. пХ)

- Економске последице политичког стања за време Јуја: затварање протока трговине од Феникије ка унутрашњости Палестине, ка Египту и Африци
- Политичке промене нису много утицале на економију села, али јесу на економију градова
- Недостатак било какве луксузне робе у археолошким слојевима из Јујевог доба (наспрот Ахаву)

Црни обелиск цара Салманасара III (858-824. г. пХ)

- Постављен као јавни споменик у Нимруду око 824. г. пХ
- Чува се тренутно у Британском музеју
- На њему је изрезбарено више слика на којима се показује како владари покорених држава клече пред Салманасаром III
- На једном рељефу представљен Јуј како клечи пред асирским царем (једина сачувана слика неког старозаветног цара) са натписом на акадском који говори следеће: „Данак цара Јауи из Бит Хумри: сребро, злато, златна чаша, златне чиније, златни пехари, златна ведрa, олово, царско жезло и балзамово дрво, добијено од њега“

Јоахаз (814-798. г. пХ)

- Библијски извори 2Цар 13: „И чињаше што је зло пред Господом, јер хођаше за гријесима Јеровоама сина Наватова, којима наведе на гријех Израиља и не отступи од њих. Зато се разгњеви Господ на Израиља и даде их у руке Азаилу цару Сирском и у руке Вен-Ададу сину Азаилу за све оно вријеме.“
- Након асирског (кратковременог) повлачења због побуне у Ниниви, Дамаск поново ојачава и под Азаилом напада Израиљ још у време Јујево и заузима просторе Зајорданије
- Јуј умире 814. г. пХ и у Самарији га погребеше; његов син Јоахаз преузима престо
- Азаило кроз Зајорданију иде у поход и на Јуду и обе државе приморава на вазални однос
- Од великог Соломоновог царства настале су сада две „сателитске“ државе Дамаска